

Ärendenummer / Referens
Ju2021/03004

Vår referens
Emilia Wikström Melin

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

E-post
emilia.wikstrom-melin@seko.se

Telefon
072-553 17 41

Sekos yttrande gällande remissen ”Skärpta straff för brott i kriminella nätverk” (SOU 2021:68)

Seko har beretts möjlighet att svara på remissen gällande SOU 2021:68, ”Skärpta straff för brott i kriminella nätverk”. I vårt svar väljer vi att fokusera på de konsekvenser som vi ser att förslagen i betänkandet kommer att få för våra medlemmar inom Kriminalvården. Vi väljer att inte gå in och kommentera föreslagna ändringar i den straffskaliga lagstiftningen.

Seko organiserar idag cirka 3700 medlemmar inom Kriminalvården och vi är det största fackförbundet för kriminalvårdare. Det är våra medlemmar som i sitt jobb möter de intagna på landets häkten och anstalter. Blir de förslag som presenteras i SOU 2021:68 verklighet ser vi att arbetsmiljön för våra medlemmar riskerar att bli alltmer pressad. Redan idag vittnar Sekos medlemmar inom Kriminalvården om en utsatthet på landets häkten och anstalter där bland annat olika former av hot och våld samt försök till otillåten påverkan är vardag.

Ett av grundproblemen inom Kriminalvården är platsbrist och överbeläggning. Utbyggnaden av nya platser på häkten och anstalter tar tid. Seko ser allvarligt på att myndigheten och politiken först när läget blev akut påbörjade utbygganden av nya platser. I betänkande finns prognoser på att antal klientdygn på häkten och anstalter kommer öka ytterligare som en konsekvens av de föreslagna förändringarna. Detta gäller för en grupp av individer som ofta kommer från en grov kriminalitet kopplat till nätverk och därför medför andra krav på Kriminalvården än övriga intagna. Det är till exempel redan idag svårt att hitta placeringar med lämplig säkerhetsgrad för gängkriminella och fortsätter utvecklingen kommer det inom några år finns ett underskott på så kallade ”Fenix-platser”, de platserna med högst säkerhetsklassning. När det blir fullt på platserna i ”toppen” av säkerhetspyramiden ser Seko en fara med att det kommer ske en riskförskjutning av intagna nedåt i säkerhetsklasserna. En intagen som borde placeras på en klass 1 anstalt kommer hamna på en klass 2 anstalt med längre säkerhet och där personalen inte har rätt utbildning och säkerhetsrutiner för att hantera intagna som egentligen tillhör en annan riskkategori.

Under de senaste åren har Kriminalvården fått ökade ekonomiska ramar och kommer få ytterligare ökning av anslag om betänkandets förslag går igenom. Här vill Seko lyfta behovet av att delar av dessa ökade anslag satsas på myndighetens viktigaste resurs, personalen. När antalet kriminella med kopplingar till kriminella nätverk ökar på anstalterna, ställer det högre krav på personalen. Idag är personalomsättningen bland kriminalvårdare stor, den genomsnittliga anställningstiden ligger på 3-4 år. Dessutom är cirka 30 procent av de anställda kriminalvårdarna visstidsanställda vilket bland annat innebär att de inte har fått full utbildning som kriminalvårdare. Vi vet att nyanställda ofta är extra utsatta för försök av otillåten påverkan från intagna. Därför menar Seko att det är viktigt att nyanställda tidigt får verktyg att stå emot sådana

Seko, Service- och kommunikationsfacket

Box 1105, 111 81 Stockholm
Besök: Hagagatan 2
Hemsida: www.seko.se

Telefon: 08-791 41 00
Telefax: 08-21 89 53
E-post: seko@seko.se

Organisationsnummer: 802004-5509
Plusgironummer: 58-8

försök. Seko efterlyser att Kriminalvårdens utbildningsinsatser ses över för att bättre rusta de anställa att möta denna ”nya” grupp av intagna. Rätt kompetens och utbildning är ett av de viktigaste verktygen för att kunna arbeta med de intagna på ett så säkert sätt som möjligt.

Även frivården kommer att påverkas av de föreslagna ändringarna i betänkandet. Till viss del genom att personer som idag döms till åtgärder inom frivården i stället kommer dömas till fängelsestraff men även att fler döms till fängelse och kommer behöva insatser från frivården när de ska återgå till samhället efter avtjänat straff. I utredningstexten nämns detta bara väldigt kort och utredningen konstaterar att det är svårt att förutse påverkan på frivårdstatistiken. Här saknar Seko en djupare analys kring till exempel vilka resurstillskott frivården kommer att behöva för att klara sitt uppdrag om de föreslagna ändringarna förverkligas.

Seko vill understryka vikten av att även resten av rättskedjan får utökade resurser som en konsekvens av de förslag som presenteras i betänkandet. Det är viktigt att till exempel polis och åklagarmyndighet har resurser att utreda brott och åtala individer på ett effektivitet sätt. Annars ser vi en överhängande risk att häktningstiderna kommer att fortsätta att bli allt längre vilket i sin tur kommer kräva mer resurser och platser inom Kriminalvården.

Slutligen vill Seko nämna något om vikten av proaktivt arbete för att knäcka gängkriminaliteten. Hårdare straff är ett reaktivt verktyg för att komma åt de akuta problemen som finns i samhället. Men för att hindra återväxten är satsningar på till exempel sociala insatsgrupper, avhoppbarverksamheter, fältverksamhet och en god samverkan mellan skola och socialtjänsten avgörande.

Vänliga hälsningar

Seko, Service- och kommunikationsfacket

Gabriella Lavecchia
Förbundsordförande

Emilia Wikström Melin
Utredare